

MAŠA VAS

GLASILO SLOVENSKE REPUBLIKANSKE STRANKE.

Izhaja vsak četrtek.

Stane celoletno 20 Din. (80 K)
 „ pol leta 10 Din. (40 K)
 za inozemstvo 35 Dinara letno
 za Ameriko 1 Dolar

Uredništvo in upravnništvo lista:

Celje, Razlagova ulica 11.

Glavni urednik: Anton Novačan.

Oglasi za vsak mm višine stolpca (64 mm) K 1-20

Mali oglasi do 30 mm stolpca (64 mm). . . K 1-

Pri stalnih inseratih znaten popust.

Prva republikanska manifestacija v Sloveniji.

Zgodovinski dan v Pristavi. — Okrog 1000 slovenskih kmetov za republikansko misel. — Suverena volja slovenskega ljudstva. — Slovenska republikanska stranka. — Živio slovenski Radič-Novačan. — Pojdite med ljudstvo in poslušajte, kako bije slovensko srce. — Živela Federativna Republika Jugoslavija.

V zgodovini slovenskega naroda bo z zlatimi črkami zapisana Bela nedelja, 23. april 1922. Dokler bo obstojal slovenski rod, bo izgovarjal s spoštovanjem ime kraja, kjer je prvič po tisoč letih privrelo na dan srčno hotenje slovenskega ljudstva po veliki Svobodi. V Pristavi ob Sotli je dobilo to slovensko hotenje tudi svoj izraz in svojo obliko. Od Bele nedelje imamo v Sloveniji Slovensko Republikansko Stranko s kmeto-delavskim združnim programom.

Potek republikanskega shoda v Pristavi.

Skoro ni bilo dneva od Velike noči, da ne bi bilo nebo zavito v črne oblake, ki so bili kakor prilika obupnega političnega in gospodarskega stanja slovenskega ljudstva. Skoro ni bilo dne brez dežja in potuhnjene vremenske žalosti. Na Belo nedeljo zjutraj pa je bilo nebo jasno, Bela nedelja je bila solčna in lepa, kakor da bi narava sama bila hotela obdariti zgodovinski dan slovenskega ljudstva s svojo lepoto. Sotelska dolina je bila praznična; po holmih zelene drevesa, cvetijo bele črešnje, nežne trate blestijo med izoranimi njivami. Cerkvice po holmih strmijo resno v dolino, ki proti poldnevu vas oživi. Od vseh strani prihajajo možje in mladeniči in se zbirajo v gostoljubni hiši našega odbornika, odločnega republikanca br. Hanjšeka.

Otvoritev shoda.

Proti tretji uri popoldne, ko je bila zbrana velika množica pred Hanjšekovim domom, je otvoril zborovanje sklicatelj shoda br. Novačan ob navzočnosti vladnega zastopnika g. okrajnega glavarja Pinkave. Pozdravil je vse navzoče in predlagal za predsednika br. Ivana Vidgaja iz Rogoške Slatine. Br. Vidgaj izvoljen predsednikom, je dal besedo glavnemu govorniku br. Novačanu.

Republikanska Rezolucija.

Br. Novačan je začel po kratkem uvodu, povdarjajoč potrebo republikanske stranke v Sloveniji, brati rezolucijo, s katero naj bi se dosedanja slovenska zemljoradniška stranka imenovala slovenska republikanska zemljoradniška stranka.

Volja ljudstva.

Čim je izrekel br. Novačan besedo zemljoradniška, se je vzdignil med zborovalci silni vihar. Slišali so se klici: „Nočemo zemljoradniške stranke, besedo „zemljo-

radniška“ izpustite. — Verjamemo da ste pošten republikanec, zemljoradniške stranke ne. — Zemljoradniki so Srbi in monarhisti, to besedo ven. — Hočemo biti čisti republikanci. — Če obdržimo besedo „zemljoradniška“, nas bodo imeli za srbsko stranko. — Mi hočemo slovensko republikansko stranko brez imena „zemljoradniška“. — Br. Novačan je odločno zahteval mir, pomiril duhove in zaklical: Če meni ne verjamete, pa grem. Ne bom nikogar prosil milosti. Počakajte, da povem vse do kraja, potem sodite! Ali mi verujete ali ne?

Na to vprašanje br. Novačana je zaklical ljudstvo: Verjamemo Ti, beseda „zemljoradniška“ pa mora ven!

Br. Novačan je malo premislil, nato pa zaklical: Bodisi, vaša volja naj velja. Imenujemo se kratko: Slovenska Republikanska Stranka. Gromoviti živijo klici so pozdravili brata Antona Novačana. Nadaljeval je torej z branjem rezolucije. Br. Kuštek, zaveden in bistri republikanec, je predlagal, da bi z dodatno točko shod izrazil simpatije bratski Hrvatski Republikanski Seljački stranki. Njegov predlog je bil z navdušenjem sprejet. Po volji zborovalcev se torej glasi pristavska rezolucija tako-le:

Rezolucija.

Dosedanji pristaši vseh slovenskih strank, posebno SKS, SLS in SSJ zbrani dne 23. aprila 1922 na svojem zboru v Pristavi izjavljamo sledeče:

1. Da izrekamo vsem dosedanjim slovenskim strankam nezaupnico, ker so te stranke s svojim delom pokazale, da niso držale obljub, danih nam pred volitvami.

2. Da sprejemamo v celoti jožefdansko rezolucijo SZS in jo spolnujemo s tem, da se od danes naprej imenuje naša stranka pred vsem svetom Slovenska Republikanska Stranka (SRS).

3. Izjavljamo, da se bomo z vsemi zakonitimi sredstvi, toda z vso odločnostjo bojevali za republikansko vladavino naše države, v kateri naj ima vsak izmed treh narodov, namreč Slovenci, Hrvati in Srbi, svojo posebno državnost (konfederacijo). Zato odločno protestiramo proti nameravani delitvi Slovenije v dva upravna dela.

4. Izjavljamo, da vidimo rešitev slovenskih, hrvatskih in srbskih kmetov in delavcev, kakor tudi marših obrtnikov samo v združnem programu naše Slovenske Republikanske Stranke.

5. Izjavljamo, da želimo in hočemo slovenski republikanci tesno zvezo s Hrvatsko Seljačko Republikansko Stranko, katero s tega našega prvega slovenskega republikanskega shoda toplo pozdravljamo.

Po sprejeti resoluciji povzame besedo zopet br. Novačan in razlaga v obširnem govoru sedanji politični in gospodarski položaj v naši domovini. Vse naše stranke so strahopetne stranke ter se brez značaja uklonijo vsaki mili volji iz Beograda. Papirnata opozicija Slovenske Ljudske stranke se dela samo na videz, drugače pa njihovi bivši štiri kraljevski ministri (Korošec, Jankovič, Roškar in Goslinčar) prav radi sprejemajo mastne ministrske penzije. Njih zahteva po avtonomiji nedeljene Slovenije ni pravi izraz ljudske volje. Ako dobimo avtonomijo bomo imeli čisto navadni deželni zbor, v Belgradu pa bodo delali še nadalje z „okvirnimi“ zakoni, kar bomo hoteli. Govornik razlaga razloček med konfederacijo in avtonomijo. Dočim je ob avtonomiji še vedno mogoča nadvlada Belgrada nad Slovenci in Hrvati, bi bila izključena, ako si priborimo svojo državnost, to je konfederativni ustroj naše države. Druga stranka, Slovenska Kmetijska stranka, ki sedi v vladi in ji v vsaki stvari prikimuje, je še tako predrzna, da trobi med našim ljudstvom o boju za „Staro pravdo“. Ta stranka nima več pravice do obstanka. Ta stranka je za vselej mrtva in njeno protinarodno delovanje ostane resen opomin vsem političnim delavcem, ki bi hoteli v 20. stoletju voditi težko izkušeno ljudstvo za nos. Socijalni-demokratje, ki so pod krinko kmečko-delavske republikanske zveze ravno v teh krajih ob zadnjih volitvah pridobili veliko glasov zavednih republikancev, so danes malodane na tleh. Ne veruje jim nihče več, ker so se v Belgradu obnašali včasih še hujše kot drugi kraljevci. Ostale slovenske stranke ne pridejo za nas v poštev v predstoječi borbi, ker so tako slabe, da jih lahko z dlani odpihnemo. V nadaljnem poteku svojega govora se je br. Novačan dotaknil vseh perečih vprašanj naše slabe uprave, ki tira vsled samovoljne belgrajskih vlasti-

držcev naš narod v pogubo. Visoki davki, nadržanje obljube o izplačevanju 20% odtegljajev, splošna korupcija, brezsrčna vojaška uprava bivšega ministra generala Zečevića in sto drugih nepravilnosti in nerednosti in brezsrčnosti današnje vlada-joče klike — vse to nam naznanja, da je potrebno iskati novih poti v boju za naše pravice in da je to mogoče edinole z delom v naši Slovenski Republikanski Stranki.

To zahteva tudi zunanje-političen položaj. Na naših mejah imamo same republike in iz velike Rusije čujemo svarični glas, da so minili časi vsakega tlačanstva in vsake tiranije. Govornik konča z geslom; Svoboda, enakost, bratstvo. (Liberté, Egalité, Fraternelité).

Nato da predsednik br. Vidgaj besedo br. Antonu Mahenu, ki omenja, burno pozdravljen, vse jade in vse bedno stanje kmetkega in delavskega stanu. Omenja obupni položaj naših slovenskih uradnikov, ki so prepošteni, da bi kradli, zato morajo stradati, posebno nižji uradniki z družinami. Navdušeno pozdravlja brate Hrvate, ki nedaleč tam čez Sotlo držijo zvesto skupaj, voditelji in ljudstvo, in ki si bodo čisto gotovo izbojevali svoje politične in človečanske pravice. Mi Slovenci se moramo nasloniti na brate Hrvate in ne hoditi kakor do sedaj v Beograd — preko Zagreba. (Burni živio-klici na Hrvate, na republiko, na Zagreb in na slovensko-hrvatsko bratstvo).

Besedo dobi br. Milan Čoh, ki predlaga, da bi si naša Slovenska Republikanska Stranka izvolila na današnjem shodu svojo glavo, svojega predsednika, zakaj stranka brez razumnega in šolanega voditelja je kakor čreda brez pastirja, kar se je pokazalo posebno pri Samostojnejih, ki jih je vsak minister lahko navil okrog prsta. Zato predlaga za predsednika SRS br. doktorja Antona Novačana, ki ima dosedaj največ zaslug, da smo prišli danes do svoje Slovenske Republikanske Stranke.

Br. Novačan izjavlja, da te častne funkcije ne more sprejeti, ker je premlad, da pa bo s vsemi silami delal za SRS in pisal in pomagal. Predlaga namesto sebe br. Antona Mahena, ki ga pozna iz mladih nog kot izkušnega, treznega in pametnega moža in kmeta.

Br. Mahen odklanja ter predlaga ponovno br. Novačana. Poznam, pravi našega Novačana iz otroških let pa

do danes kot junaškega zagovornika naših pravic. On nam je napisal lepe knjige, pa ne o mestnih frajlah, temveč iz našega kmetskega življenja je zajemal. On je šolana glava, je visoke šole končal, pa je tako skromen, da se na svojih spisih ne podpisuje kot doktor. Advokat ni bil in ne bo nikoli, ker njegovo srce bije samo za slovensko ljudstvo. Naj on prevzame težko in odgovorno mesto predsednika Slovenske Republikanske Stranke.

Br. Novačan izjavlja, da sprejema to častno in odgovorno mesto, obljublja neomajno zvestobo slovenskemu narodu, zahteva pa enako zvestobo tudi od ljudstva po geslu: Vsi za enega, vsak za vse! (Ploskanje in gromovili živio-klici: Živio slovenski Radič, Živela republika.) Poziva zborovalce, da se z vso vneto ljubeznijo organizatornega dela za našo Slov. Republikansko Stranko, da povsod ustanavljajo Republikanske Vaške svele, da agitirajo od moža do moža, da se vržejo z agitacijo zlasti proti Brežicam in proti Ptujcu, da na sejnih, pred cerkvijo, na božjih poljih vsi, možki in ženske, staro in mlado, vedno in povsod agitirajo za našo Slovensko Republikansko Stranko, tako da bo imela Slovenija kmalu republikansko večino. (Klici: Živio Republikanska Slovenija.)

Predsednik shoda br. Ivan Vidgaj vpraša, če želi še kdo besede. Ker se nihče ne oglasi k besedi zaključuje današnje zborovanje. Pojdite vsi kakor apostoli na vse strani naše Slovenije in povejte ljudem, da imamo svojo Slovensko Republikansko Stranko. Razširjajte glasilo stranke „Naša Vas“ od hiše do hiše, organizirajte se v krajevne organizacije SRS in jim dajte ime Republikanski Vaški Sveti. Zakaj le z neumornim delom vas vseh bomo dosegli, da bo napočil vstajenja dan tudi za slovenskega kmeta, delavca in malega obrtnika. Zahvaljuje se vsem, da so držali tako lepo disciplino na današnjem shodu in konča s klicem: Živela Slovenska Republikanska Stranka! (Gromovili: Živio!)

Po tem krasnem shodu, katerega se je udeležilo do 1000 ljudi, so se zborovalci deloma razšli, deloma ostali v družbi prirediteljev shoda. Številni naročniki na „Našo Vas“ so se priglašali, da je imel urednik br. Vekoslav Štampar polne roke dela z zapisovanjem. Omeniti moramo nad vse korektno držanje vladnega zastopnika gosp. okrajnega glavarja Pinkave, ki ni delal temu prvemu republikanskemu zboru v Sloveniji nobenih ovir.

Po svoji navadi nismo delali nobenih posebnih priprav, nobene posebne reklame za naš shod, in vendar se ga je udeležilo do 1000 ljudi. Katera slovenska stranka je v tem nam enaka?

Naš shod v Pristavi pomeni, da je slovensko ljudstvo zrelo, da vlada sebe samo in da nobena stranka ne sme zadrževati in skrivati ali pa ponarejati ljudske volje. Ljudska volja bodi najvišji zakon v naši domovini, pa bodemo imeli blagostanje, mir in red v naši državi.

Živela mlada in čila Slovenska Republikanska Stranka.

Militarizem.

V 22. številki smo dokazali, da je kavalerija nepotrebna tudi v slučaju, če ostanemo naklonjeni militarističnemu režimu, danes pa se hočemo baviti s artilerijo, ki je v svetovni vojni odločevala usodo narodov,

česar pa ne želimo, da bi se kedaj ponovilo.

Pokazati hočemo samo, da bi se tudi to orožje dalo vzdrževati z manjšimi sredstvi, ne da bi pri tem trpela njena moč in bojna sila.

Kar se tiče reorganizacije in s tem združenega zmanjšanja izdatkov za artilerijo, bomo razpravljali v eni prihodnjih števil.

Artilerijo delimo na: 12 artilerijskih polkov à 4 poljske baterije in 2 gorski bateriji, 4 haubičnih polkov à 4 poljske baterije, 4 težke haubične polke à 4 poljske baterije. Vsaka poljska baterija ima 4 topove z zaprego à 6 konj, je 24 konj, 4 mun. vozove z zaprego à 6 konj, je 24 konj ter nekaj jahalnih konj, tako da je v bateriji približno 60 konj.

Skušnja svetovna vojne je dokazala, da so posebno municijski vozovi nepotrebni, v borbi še celo škodljivi. Nešteto slučajev v začetku svetovne vojne bi lahko navedli, da je popadalo moštvo kot žrtev okolnosti, ker so se postavljali municijski vozovi tik topov, katere je obstreljevala sovražna artilerija.

Ko smo pozneje uvideli, da delajo municijski vozovi samo preglavice na bojnem polju, ker povečujejo cilj v borbi, povzročajo težave pri skrivanju ali takozvanem maskiranju baterij, otežujejo prevoz municije in topov, zlasti po ozkih poljskih potih in v hribovitih ali goratih krajih in tvorijo nadalje najboljši magnet za letalce, smo začutili potrebo, jih kot nepotrebno breme iz bojišča odstraniti in spraviti nazaj v zaledje.

Pred svetovno vojno so imele baterije najbolj militariziranih velesil 2 do 4 topove s popolno zaprego v staležu — torej v časih, ko še nismo imeli skušenj o municijskih vozovih. Danes pa, ko imamo dokaze o nepotrebnosti teh vozov in ko je treba štediti na vseh koncih in krajih, smo postali naenkrat tako pametni in razkošni, da jih vozimo še pred topovi. To je luksuz, kakoršnega si še v zlatu zakopana Amerika ne dovoljuje. To se pravi trošiti denar, kot one ameriške lepote, ki se kopljejo namesto v vodi, v šampanjcu.

Dokaz resnice doprinesemo s številkami:

	K
Vzamimo zopet za krmo na konja in dan	62
znaša pri eni bateriji 24 konj à 62 K	1488
pri polku 4×24×62 K	5952
pri 20 polkih	119.040
na dan, to je na mesec	3.571.200
in leto	48.854.400

Za vežbanje moštva bi zadostoval popolnoma en top z eno vprego; odpade torej 18 konj pri vsaki bateriji, pri polku 72 konj, pri 20 polkih 1540 konj.

Izdatki za krmo teh konj = 62 × 1540 = 92.400 K na dan, to je na mesec 2.772.000 K in na leto 33.264.000 kron.

K temu gori izračunani izdatki za krmo konj pri municijskih vozovih = 48.854.000 kron. Skupaj 82.118.000 K.

Ker pa tudi pri gorskih baterijah niso nikakor upravičeni 4 topovi konji, bi znašali prihranki na krmi s tem zmanjšanjem art. konjskega materiala približno 100.000.000 K.

	K
Obraba konj in nadomestilo z mladimi 10%	3.460.000
Kovanje trikratno novo	1.898.000
Kovanje petkratno staro	51.900
Uzde 30%	51.900
Hlevi 1000 K letno	60.000
Razsvetljava	432.000
Hlevske potrebščine	60.000

	K
Nadomestilo in obraba konjske opreme samo	1.248.000
Obraba municije in vozov z vožnjo	304.000
Obraba topov z vožnjo	936.000
1250 mož à 54 K dnevno	24.225.000

Upravni aparat, kateri se tudi zmanjša, ni vračunan, istotako ne manjša potreba zdravil, manjša najemina vojnarn itd. itd.

Izdatki za nepotreben material pri artileriji znašajo torej 132.765.120 kron. Korist konj upotrebljenih v druge svrhe 80.000.000 K. Skupaj 182.765.120 kron. Ako računamo k temu izkupiček prodanih konj po likvidaciji, ki znaša 3640 konj à 6000 K, to je 20.760.000 kron, tedaj bi znašali prihranki pri artileriji letno 200.000.000 kron.

Povdarjamo, da so ti izdatki za mirovno stanje popolnoma nepotrebni in bi se moglo z likvidacijo navedenega artilerijskega materiala brez kakega drugega nadomestila že jutri začeti. To bi bil drug zaklad, ki bi ga mogel dvigniti naš finančni minister, ne da bi mu trebalo demisionirati. Bolnišnic in drugih dobroteljskih zavodov bi pa ne bilo treba zapirati radi pomanjkanja denarja, četudi bi poverili poleg prevzemanja volov iz Nemčije še prodajo art. in kav. konj kakemu samostojnemu ministru.

B.

Koritarska šola.

Nisem imel še čast videti od znotraj pisarne gospoda Pribičevića. Po vseh njegovih ukazih in postopanju njegovih podanikov bi pa sodil, da ima pred svojo pisalno mizo obešeno sliko „Diplomatenschule“ iz nemškega Simplicissimusa od leta 1912 in 1913.

Ta slika predstavlja takratnega državnega kanclerja grofa Bülova, sedečega z odkritim zadnjim obrazom na visokem prestolu, kateri pa je našim čisto priprostim, od zadej odprtim in v kakem gmovju skritim kmečkim napravam za vsakdanjo zelo podoben.

Pred tem obrazom pa se hlinijo in klečeplazijo najvišji dostojanstveniki v državnih z zlatom okrašenih oblekah in nakiteni z ordeni ter tekmujejo med seboj, kdo bi poprej zlezl v ta prekrasni obraz.

Ne morem si predstavljati, da bi mogla naša visoka šola za koritarje pridobiti v inozemstvu na kak drug način svoj glas. Baje je že poklican slikar nemškega originala v Beograd, da bode slikal tudi našega Svetega Pribičevića s kimovci. Reproduciral se pa bode ta slika na državne stroške za vse po njegovem vzorcu ustanovljene šole, kjer se bodo razobesile v vseh šolskih razredih.

Škoda da nisem slikar! Morda se pa znajde vendar kak slovenski umetnik, ki bo znal naslikati Svetega še bolj kot Nemeč, ki bi gotovo ne pogodil beograjskega generala tako dobro, kot domačin.

Bojimo se, da slika ne bode imela našim razmeram primerne „Schwunga“.

B.

Dva mogočna starca.

Dva mogočna starca.

Dva mogočna slovenska starca, klerikalni zmaj in liberalni pozoj vzdiguje svoja kosmata glava, mahata s svojimi repovi in brusita kremplje in brusita na nas mlade republikance.

Klerikalni zmaj, ki se je tekom desetletij nažrl deviških slovenskih duš, tuli zamolklo in se pripravlja na boj z vsemi svojimi peklenjskimi sredstvi, da bi uničil mladega slovenskega republikanca.

Liberalni pozoj, že skoro brez zob in z nabrano kožo okrog svojega repa, hrešči na nas, da bi, predno crkne, še enkrat pokazal, kako dosledno igra ulogo klečeplazenja in polovičarskega šušmarstva.

V sredi med tema zverinama pa stoji mladenič vitez in lep, slovenski svobodni republikanec.

Republikanec se dobro zaveda boja. Dobro se zaveda, da bo boj s tema zverinama težak in grozen. Dobro se zaveda, da v tem boju ne sme podleči, zakaj če podleže republikanec, trgala bosta in mesarila ta smrdljiva dva zmaja še nadalje ubogi slovenski rod.

Boj se začelja. Že je pobil mladenič republikanec otroka liberalnega pozoja, da ječi in mu pokajo stare kosti in se mu trese nabrana koža.

Boj gre dalje. Klerikalni zmaj je ošnil mladega republikanca z repom, češ, ti republikanec si srbski zemljoradnik, si plačan od Beograda, si Radičev pristaš. In ko ga je ošnil z repom, je izpod klerikalnega repa udaril staroznani klerikalni smrad republikancu v lice.

Republikanec je odskočil in postavil pred sebe svoj čisti ščit. Klerikalni zmaj se je potuhnil in se splazil ritensko nazaj kakor maček.

Republikanec pa ve, da boj še ni končan. Boj se bije na življenje in smrti.

Njegov ščit je čist in na njem se blišči zlati napis: Živela slovenska republika v okvirju velike republike Jugoslavije.

Izmučeni, prevarani slovenski rod pa povzdiguje svoje roke k republikancu in ga blagoslovlja.

Svetovna politika.

Genovska konferenca.

Na konferenci v Genovi so Rusi in Nemci postavili velikanski mejnik svetovni zgodovini. Ta dva največja evropskega naroda sta sklenila politično-gospodarsko pogodbo ter tako napravila križ čez preteklost, osobito svetovno vojno. Gospodarstvo obeh narodov leži vsled vojne na lleh, skupna nesreča jima je rodila spoznanje, da je kriv njune nesreče le lakomni Anglež, kateri je oba spretno zapletel v svetovno vojno in tako oba politično in gospodarsko ugonobil. Lakomnemu Angležu, brbljavemu Francozu ter hinavskemu Italjanu je ta zveza stopila v kosti, vsled česar vsi trije protestirajo proti njej v svoji roparski nadutosti. Kaj je bolj naravnega kakor to, da skleneta dva v nesreči zvezo, s katero se hočeta politično in gospodarsko vzdigniti iz prepada, v katerega ju je pognala banditska antanta?! Bojno bogastvo nekdanje mogočne Rusije ter žilava delavnost nemškega naroda bo ona gospodarska kri, ki bo poživila jetične žile propadlega evropskega gospodarstva, katero je ustvarila antanta s svojimi krutimi metodami izkoriščevanja slabijih narodov. Mogočna zveza se je postavila v bran antantinemu izkoriščevanju! Izток se pripravlja na gospodarsko in politično tekmo in boj z zapadom! Ni dvoma, da gospodarski zvezi — če ta že sedaj na skrivaj ne vsebuje tudi politične — sledi v doglednem času tudi politična zveza, ki ni nič manj nevarna. To je ravno ona točka, pred katero antanta trepeče, ker dobro ve, da pride prej ali slej do temeljitega obračuna, ko bodo ruski in nemški vojaki zasuli morskno ožino Calais s francoskimi trupli ter tako po njih šil po suhem na dom svetovnega intriganta Angleža in ga na lastnem domu zgrabili za

vral. Tedaj bo antanta vračevala vojno odškodnino z obrestmi od obrestij vred, da bodo njej kosti pokale!

Po mnenju naših politikarjev nas Jugoslovani ta nemško-ruska pogodba seveda ne briga. Kaj za to, če pri bodočem vojnem metežu med iztokom in zapadom Jugoslovani bežimo v Jadransko morje, kakor v svetovni vojni Srbi čez Albanijo! To je beograjski porodici vsejedno, saj ima Francoz mnogo denarja. Vsled tega ta slepa, pasja pokorščina naše politike do Pariza. Narod, delavni svet naj gre za Francoze po kostanj v žerjavico! Pa tu se naši politiki femeljto molijo. Narod zahteva priklopitev ne samo rusko-nemški zvezi, nego hoče, da k tej pristopi tudi bratska Bolgarija, Avstrija in Madjarska, ker z vsemi sosedi hočemo živeti v prijateljskem razmerju. Narod hoče s temi sosedi gospodarsko zvezo ali unijo, ker le tako se morejo vsi skupaj gospodarsko osvoboditi in osvojiti od roparske antante, kateri je treba pokazati zobe. Tak iztok ne rabi v gospodarskem oziru zapada, brez njega lahko živi. Le v vzajemni moči vseh od antante davljenih narodov leži njih spas.

Narodu ne imponira pesem vladajočih strank o plemenitosti antante, ki nas je kot takozvane svoje prijateljke obropala zemlje, kolikor nas je mogla in nas še ropa na narodnem premoženju. Od vseh strani nas obdajajo sami sovražniki, za prijateljke imamo le roparsko antanto. Zakaj bi se ne pobotali s sosedi, ki so ravno tako izmozgani od antante, kakor mi, ter nas in naše sosede antanta premeteno izigrava med seboj, in umelno vstvarja med nami sovraštvo, dobro vedoča, da je konec njenemu izkorščevanju, kadar se mi pobotamo, ker tedaj smo močni, posamezni pa slabiči?! Ali ni že skrajni čas, da zginejo pri nas ljudje gnilih političnih možgan in napravijo prostor zdravemu razumu republikanskega kmeta in delavca, ki se bodeta pobotala s sosedi ter tako vzdignila sebe in nje v mogočno fronto, pred katero bo antanta imela rešpekt in našega izmozgavanja bo konec!

Rusi so v Genovi izjavili, da bi jih veselilo zblizanje z nami. Naši delegati se temu niso odzvali. Temu se ne čudimo, saj so ti delegati le en člen one porodniške verige, ki naše politično in gospodarsko življenje dosledno vodi rakovo pot. Tudi ta veriga bo počila, narod pa ostal in z njim zdrava pameč, ki bo privedla narod v kolo preskušenih bratov Rusov in sosedov. Kolo se bo obrnilo, mi moramo biti zgoraj, antanta pa spodaj. V daljavi nam miglja zvezda vodnica, glejmo, da jo dokličemo pri prihodnjih volitvah.

Amerika Amerikancem — Balkan Jugoslovanom!

Ideal vsakega zavednega Jugoslovana mora biti: enotna država od Triglava do Varne, od Jadranskega morja do meje s Češko in preko nje v sveto Rusijo, od Vidma pa do Soluna in Drača. Kaj pa nas opravičuje k temu idealu? „Narod, ki svojih velikih mož ne slavi, ni vreden, da se mu rode!“ Sveta nam mora biti zemlja, posvečena s krvjo Gubca, Zrinskega in Frankopana sveta zemlja napojena s krvjo carja Lazarja, sveta dežela Simeona Velikega carja vseh Bolgarov. In ne le to, ampak tudi sedajnost ter bodočnost nas mora k temu vesti: tisoče sinov je prelilo kri za Jugoslavijo, tisoč mučencev je blagoslavljal našo zemljo s svojo krvjo; ko so jih Turki tlačili, so trpeli, ko je Nemec skazoval nad njimi svojo kulturo, so prenesli

Ni čuda, da smo v tem trpljenju ojeklenili in okremeneli. Dobili smo pred 3 leti svojo lastno državo, svojega kralja (akoravno bi imeli raje republiko), svoj parlament in svoje postave. Preje je nam vladal tujec, sedaj smo pa svoji in samostojni, a manjka nam najlepšega bisera: Bolgarov.

Dokler ne bomo vsi združeni v eni republici Jugoslaviji, toliko časa ne bo ponehal bratski prepir med Srbi in Bolgari ter Hrvatji. Kadar pa bomo združeni, tedaj pa so nam odprta vrata na Rusko, tedaj bomo pogledali v svet in bomo rekli lahko:

„Svoji smo in enakovredni, tebe „Brat Rus“, pridi in nas sprejmi v svoje okrilje!“

Dokler ne bodo našo domovino ohlivali valovi Egejskega in Črnega morja na jugu in nas delila reka Donava od Čehov, toliko časa so brez uspešni naši naporji in trudi.

Ne bodo nam pomogli vsi ministri, ne konference ne kralji. Pomagati si moramo sami! Zgled nam daje Rusija, matjuška sveta Rusija. Balkan je slovanski mora ostati slovanski, če se podero hribi in zasujejo morja, Najmočnejše na Balkanu je Slovansko ljudstvo, tu je vladal Dušan silni, tu Simeon Veliki, tu Tomislav hrvatski. Pripravljati moramo pot Rusiji, da ko pride in pogleda skozi Dardanele in Bospor v Sredozemsko morje najde odprta vrata in pripravljena srca in roke. Naš mora postati Solun in Odrin, naš tudi beli Carigrad, na Hagiji Sofiji mora zaplapolati jugoslov. zastava. Balkan Jugoslovanom! Po Monreovi doktrini: Amerika Amerikancem, pripada tudi Balkan Balkancem in ker so tudi Slovani gospodarji Balkana torej Balkan Jugoslovanom!

Ne smemo pri tem upoštevati niti Anglije niti Francije še manj Nemčije, poslušati moramo samo glas Rusije in nas samih!

Za združeno Italijo so rodoljubi mrli v ječah, a vstrajali so. Za veliko Nemčijo je umrlo na stotine ljudi, a danes imamo zgradbo, ki jo občuduje celi svet in se je tudi prav pošteno boji. Za Jugoslavijo so že tudi padle žrtve in še padajo. Kaj pa je bil Alijagič drugega kot borilec za Jugoslavijo; samo da se mu je sreča izneverila? Ne da bi ga hotel zagovarjati kot morilca, ampak ker je bil namenjen pomagati ljudstvu in Slovanstvu, ni popolnoma neopravičljiv njegov korak.

Mučenik je Gubec in Gregorič, Zrinski ter Frankopan. Mučeniška kri je tekla v grozni svetovni vojni; a še vedno teče... „Okna odprite, prezračite stan“ pravi pesnik, „mi smo pomlad, ki jo nosi orkan, mi smo povodenj, ki bruha iz tal“. Da mi smo vihar, ki bo nasprotnike zmel v prah in pepel.

Delajmo za svobodno Jugoslavijo, delajmo posebno mi, bratje slovenski republikanci za združenje z Bolgari, ker edino v tem je naša rešitev.

Če nas bodo preganjali, pomnite Gubca, če nas bodo zaprli, pomnite Zrinskega, če nas bodo morili, pomnite Rusijo. Svoboda, enakost in bratstvo je naše republikansko geslo, naša parola v boju zoper sovraže — prijateljke teme in smrtno sence. Balkan Jugoslovanom, pa mora biti naš ideal in cilj, naš namen in smoter.

Ko Rusija vpraša po nas, da bomo lahko rekli: pripravljena ti je pot, majka! Preko Črnega morja si segata v roke Jugoslovani in Rusi.

Republikanec iz Celja.

* S tem člankom se strinjamo samo v toliko, v kolikor ni kapitalistično-imperijalističen.

Domača politika.

Razdelitev države na oblasti.

Kralj Aleksander je odpotoval v Rumunijo in izročil kraljevsko oblast ministerskemu svetu. Ministerski svet je podpisal naredbo o razdelitvi države na oblasti. — Uredba ima predhodni značaj ter bo državni zbor, kateremu bo predložena kot zakonski predlog lahko izmenjal posamezne točke te uredbe potom zakona. Uredba določa v Sloveniji 2 oblasti, na Hrvaškem 4, v Dalmaciji 2, v Bosni in Hercegovini 6, v Črni gori z Boko Kotorsko 1, v Vojvodini 3 in v Srbiji 15 oblasti. Tako torej trgajo Slovenijo v dva upravna dela. Gotovo je, da to ne bo obveljalo, ker je ta uredba podpisana proti volji slovenskega naroda.

Samostojneži in republika.

Samostojni poslanci kaj radi izjavljajo, da so tudi oni v srcu republikanci, toda v javnosti si s svojim republikanstvom ne upajo, ker to nič ne nese. Tako je vzdihnil tudi poslanec g. Mrmolja na pogorelem shodu v Št. Jurju ob juž. žel., seveda ne kot govornik, ker so mu zborovalci vzeli besedo, marveč samo s ponižnim medklicom.

Domače vesti.

Vse nove naročnike, ki jim prilagamo danes položnice, prosimo, da bi poravnali naročnino. Oni naročniki, katerih naslovi so netočni naj blagovolijo to naznati.

Na našem shodu v Pristavi so zložili navdušeni republikanci 10.000 K za tiskovni sklad „Naše Vasi“. Vsem plemenitim darovalcem srčna hvala.

Našim naročnikom in prijateljem. Ker sem prevzel važno in odgovorno funkcijo predsednika Slovenske Republikanske Stranke, odlagam odgovorno uredništvo „Naše Vasi“ z današnjo številko. Na moje mesto je prišel mladi mož, br. Vekoslav Štampar, katerega poznajo naši bralci po njegovih temeljitih člankih. Jaz pa bom sodeloval v „Naši Vasi“ tudi za naprej in bom posebno gojil načelno in leposlovno stran našega republikanskega glasila.

A. Novačan, predsednik SRS.

Shod v Ljubnem. V nedeljo dne 30. aprila 1922 se vrši po rani maši v Ljubnem v prostorih gostilne Klemenšek shod Slovenske Republikanske Stranke. Kot glavni govorniki nastopijo br. Novačan, Mahen in Cerar.

„Kmetijski list“ se jezi, ker je vodja demokratov dr. Kukovec imenoval poslanca Drogenika svojim učencem. Nas republikance vse to veliko ne briga, mislimo pa si, da so dr. Kukovec in demokratje doživeli grdo nehvaležnost: Najprej vzamejo samostojneži 400.000 kron od demokratov, potem pa lijejo gnojnico po njih. Sicer pa, g. Drogenig, odkod jemlješ predrznost, da misliš, da jajce več ko puta ve? Bahati ste postali na vladi bahati in analfabetsko domišljavi po oni stvari: Prazen klas visoko glavo nosi!

Razglas. Od 1. maja 1922 bo izdajal in vidiral potne liste Policijski oddelek okrajnega glavarstva v Celju Vrvarska ulica št. 1 in sicer za njemu prideljeno območje, to je: Mestna občina Celje in od občine Celje okolica kraji; Breg, Gaberje, Lava, Lisce in Zavodna. Stranke, ki stanujejo v navedenem okolišju, se pozivljajo, da se v potnih zadevah od 1. maja 1922 naprej obračajo naravnost na Policijski oddelek okr. glavarstva in ne več na okrajno glavarstvo.

Dopisi.

Iz Leskovca pri Krškem. Dne 17. aprila t. l. se je vršil pri nas shod Slov. republikanske stranke, pod predsedstvom posestnika br. V. Žičkarja. Poročal je br. Hočevar, ki je z mirnimi besedami obrazložil točke jožefdske resolucije in pojasnil pomen ustanovitve organizacije SRS. Ošibal je neznosni gospodarski položaj kmeta in delavca, ki plačujejo krvave davke, medtem ko visoko beograjsko gospodo skrbi samo to, kako bi si zasigurala mastna korita.

Rešitev kmeta in delavca je v samopomoči, to je, v neodvisni stanovski organizaciji, katere najmanjše jedinice so Republikanski „Vaški sveti“.

Na shodu sta bila navzoča tudi dva samostojneža, prvi je podjetnik cementne opekarne, drugi pa največji posestnik v Leskovcu, ki dobiva po več tisoč kron najemnine mesečno za svojo v najem dano zemljo, katere ne mora sam obdelovati; on se boji gotovo našega načeta, da je zemlja božja in tistega, ki jo obdeluje sam.

S tem shodom, kateremu so navzoči (okoli 40 oseb) z zanimanjem prisostvovali, je bil položen na Dolenjskem prvi kamen za zgradbo republikanske zadruške države in osvobojenje kmeta in delavca od škodljivih gosenic na njunem od dela izmučenem telesu.

Fran Hočevar.

Gospodarstvo.

Sajenje sadnega drevja.

Kakor smo že v 20. številki našega lista povedali, naj se jame za sadno drevje izkopajo nekoliko časa pred sajenjem, najbolje že v rani jeseni, da se zemlja do časa sajenja prezrača. S tem pa še ni rečeno, da bi morali čakati s sajenjem čez zimo do spomladi, kajti s čakanjem bi si brezdvomno več škodovali, nego koristili. Jesensko sajenje je vsekakor mnogo boljše od spomladanskega.

Glede širskosti jam se držimo pravila, da je jama tem boljša, čim širša je. Zatorej tudi 3 m široka jama ne bo preširoka in le v posebno dobri zemlji se lahko zadovoljimo z jamo od 1.50 m širskosti v kvadratu.

Z ozirom na globočino pa se ravnajmo po kakovosti spodnjih zemeljskih plasti. Ako naletimo že v globočini 1/2 m na pusto, skalnato ali kamenito spodnjo plast, ne bomo dalje kopali, ker bi s tem skušali zvabiti korenine drevesa na umetni način v nerodovltno spodnjo plast, kjer bi ne našle dovolj potrebne hrane in bi drevo začelo hirati. Kot pravilo torej velja, da se skalnatih kamenih tal naj ne dotikamo, ako hočemo zasigurati uspešno razvijanje posajenega drevja. V slučajih, kadar imamo opraviti z neugodnimi spodnjimi plastmi zemlje, se poslužimo najbolje sajenja na gričke ali navožene kupe. Taki kupi morajo biti kolikor mogoče široki ter naj imajo poševne stene.

Jame se izkopajo navadno okroglo, akoravno tudi četverooglate jame niso napačne. Ako računamo na širokost jame v premeru, so štirioglate jame celo boljše, ker je zemlja zrahljana tudi v ogljih, ki pri okroglih jamah odpadejo.

Pri kopanju jam imamo skrbeti za to, da pridejo posamezne plasti zemlje na posebne kupe. Zgornja najboljša plast zemlje pride pri poznejšem zasipavanju v neposredno bližino drevesnih korenin, manj dobra zemlja pa se porabi za dopolnitev jame.

Ako s sajenjem obnem tudi gnojimo, tedaj spravimo gnojilo — dobro strohneli hlevski gnoj ali kompost — v jamo šele takrat, ko je do polovice ali dve tretjini zasuta. Na dnu jame naj ne gnojimo, ker bi ostal gnoj v tej globočini brez učinka; tudi bi zvilbil korenine pregloboko v zemljo, kar bi imelo na poznejše uspevanje drevja slabe posledice.

Visokodebelna in polvisokodebelna drevesa potrebujejo v prvih letih po sajenju opore ali kola. Mogoče pa je vzgojiti drevje tudi brez kola in to zlasti v legah, ki so zavarovane proti vetrom. Kol je zabiti v jamo pred sajenjem in sicer tako, da pride s spodnjim delom v trdo neprekopano zemljo, ker le na ta način mora nuditi zanesljivo oporo. Da mu podelimo večjo stalnost in pokončno lego, pribijemo na spodnjem koncu kola, kjer se dotika trdnih tal, prečno latico, ki varuje obnem tudi pred zlobnim iz-

ruvanjem kola iz zemlje. Ako bi kol postavljali šele po sajenju v zemljo, bi se lahko pripetilo, da bi ne ustrezal svojemu namenu kot opora drevesu, ampak bi sam potreboval opore od drevesa, kar neredkorat opažamo v zanemarjenih sadovnjakih. Tudi bi se lahko pripetilo, da bi pri postavljanju kola poškodovali drevesne korenine.

Da obvarujemo kol pred trhnjenjem treba ga je prepojit s sredstvom ki ga napravi trpežnejšega. Za surovo kolje se priporoča 5% raztopina, modre ali bakrene galice (kupfertrio), v kateri se namaka tako dolgo, da ja les skozi in skozi prepojen. To se je zgodilo tedaj, ko se pokazuje zeleni znaki na zgornjem tanjšem koncu kola. Za suho kolje pa vzamemo lesni izvleček ali ekstrakt (Teer) ali pa karbolinej, ki ga segrejemo in z vrelo tekočino kolje dobro pomazemo.

Kol naj ne sega v drevesno kruno, ker bi se lahko ob njem obdrnile in poškodovala veje v vetrovnem vremenu.

Vsajeno drevo se priveže na rahlo h kolu in sicer zato, da pri poznejšem sesedanju zemlje ne obvisi na njem. Šele za kakega pol leta, ko se je zemlja že dovolj vsedla, se vezilo obnovi in drevo na kol bolj trdno priveže. (Konec prih.)

Za zabavo.

V spovednici. Mežnar se spoveduje pri svojem župniku, kateremu je skrivaj vse klobase pojedel. To je župnik tudi sumil ter vprašal cerkovnika: „Ti kedo pa je meni vse klobase zjemal?“ „Se prav nič ne sliši“, odvrne cerkovnik. „Pa boš ja vedel“, sprašuje župnik trdovratno dalje. „Se prav nič ne sliši“, goni cerkovnik svojo. Tedaj pa župnik jezen vstane iz spovednice ter mu reče: „Zdaj pa ti pojdi v spovednico bom videl, ali

se čuje ali ne!“ Tako zamenjata svoji vlogi in cerkovnik vpraša župnika: „Kedaj mi bodete pa plačali; že celo leto ste mi na dolgu?“ — „Se res prav nič ne čuje“, odvrne župnik.

Raztresenost. Profesor gre mimo luže, kjer so žabe regljale. Šine mu misel v glavo, kolikokrat pač dihne žaba v eni minuti. Vlovi žabo, jo drži v eni roki, v drugi pa uro ter šteje dihanje. Žaba je polzka, ne da miru, profesorja to ujezi, vrže uro v lužo, žabo pa vtakne v žep, misleč, da je žabo vrgel v lužo.

Zelo prijetno pri ribanju hrbita, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za negovanje kože, zob in ust deluje lekarnarja Fellerja prijetno dišeči „Elsafluid“. Mnogo je močnejši in boljši kakor francosko žganje in že 25 let priljubljen. 3 dvojnate steklenice ali 1 špeciialna steklenica skupaj z zamotom in poštnino za 48 K pošilja: Eugen V. Feller, Stubičica donja, Elsa trg št. 318, Hrvatsko.

Širite „Našo Vas“.

V najem se vzame ali tudi kupi mali umetni mlin z nekotno zemljo. Naslov v upravnistvu lista „Naša Vas“

Kupujem vsako množino

smrekovega lesa,

debelina 10—50 cm, parjene bukvine in slavnbenega lesa franko državne meje.

Ponudbe na Fratelli Odoardi Roma (Rim) Via Vespasiano 58 ali Hotel „Union“ Celje. 15-1

Fotograf „Pelikan“

umetniški zavod v Celju Razlagova ulica poleg hotela Union, priporoča cenl občinstvu svoje slike v znani dovršenosti.

SLIKE: za poroke, za društva, za tovarne, za nagrobni kamen, rizbe za klišeje, za lepake, razglednice in razno reklamo, povečave po vsaki sliki in vsaki izpeljavi.

Kupujemo vsako množino

bukovega oglja

Ponudbe naravnost na trdko

E. Macerata & Co., Trst
Via Cassa Risparmio 8. 4-3

Anton Lečnik

urar, zlatar, optik,
CELJE, Glavni trg 4.

Popravlja točno in dobro.

Za zlato in srebro se plačuje najvišja cena. 52-11

Franc Kramar, Celje
prej Prica & Kramar 26-14

priporoča svojo veliko zalogo galanterijskega blaga, paternoštrov, svetih podob, slik, okraskov, različnih igrač, ter raznega ženskega in moškega perila. Zaloga cigaretnega papirja in stročnic.

Hiša na prodaj!

Novo zidana hiša s 4 sobami, lepo kuhinjo, veliko vežo in kletjo se takoj proda. V hiši je gostilna in trgovina; Pred hišo lep vrt in ena njiva. Nahaja se na razkrižju 3 cest. Cena se izve pri lastniku: Primož Koritnik Jurkloster pri Laškem. 2-1

Kupim okrogel les

na vagon naložen frahko vsake postaje v tuk. okolici ali franko Celje in tudi stoječ les v vsaki množini. Ponudbe poslati na

IVO ČATER,

parna žaga v Celju. 52-8

Oglejte si 52-9

manufakturno trgovino

J. KUDISZ

Celje-Gaberje št. 16,
nasproli vojašnici Kralja Aleksandra.

Priporoča se vsem odjemalcem:
na drobno in debelo.
Dospela je velika množina tromeškega blaga po zelo nizkih cenah; na primer suknjo za moške in ženske obleke, ceftir, šifon in raznovrstno manufakturno blago.

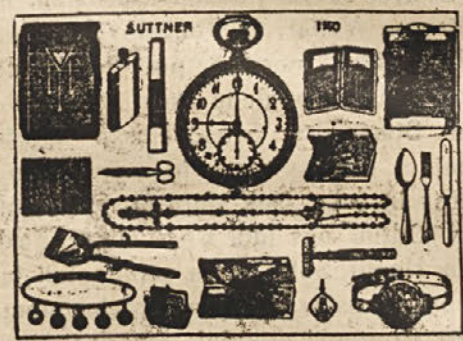
Štefan Borlak

lesna trgovina, Celje
parna žaga št. Jur ob juž. žel.

Kupuje in prodaja
: vsakovrstni les. : 14-10

Našli bodete

veržice, prstane, uhane, narokvice od raznih potrebščin

Tvorniške tvrdke H. SUTTNER, Ljubljana, št. 979.

Same 1 dinar je treba poslati za stroške ako želite da se vam takoj brezplačno pošlje veliki katalog. 12-8

za lasno uporabo in darila predmete v zlatu, srebru, nakite, ure, in krstne spominske obeske, ter od raznih potrebščin

kaj iščete

pri znani firmi Suttner po najnižjih dnevnih cenah v najlepšem modernem izdelku.

Žlice, nože in vilice, škarje, žepne nože, doze za cigarete in duhan, strojeve za brljanje, nažigalice i. t. d.

vsebuje sjajni katalog s slikami od

FRANC SODIN

tovarna strešne in zidne opeke
LJUBEČNO pri CELJU,

:: poštni predal 73 ::

Gostilna in veleposestvo Bukovžlak 52-17

Štefan Lokar

Gaberje pri Celju 26-17

Kupuje in prodaje vsakovrstni stavbeni in rezani les.

Franc Čater

posestnik in lesni trgovec v CELJU se priporoča 52-17

za nakup in prodajo vsakovrstnega lesa.

TISKARNA A. RODE

Vizitke, poročna naznanila, zavitki, pisma, računi, bolete, vabila, lepaki, letaki, posmrtnice, cirkularji, stroškovniki, trgovske karte, knjige v vseh velikostih, brošure, časopisi ter sploh vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela v eni ali več barvah. :: Izdelovanje štampilij iz kavčuka.

LASTNA KNJIGOVEZNIKA

izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela cenno in okusno.

CELJE, RAZLAGOVA ULICA 12.